

Dr. Muamera Mujčinagić

Ljekari Gračanice - od prve ambulate do Opšte bolnice

Moderna povijest gračaničkog zdravstva počinje 1895. godine, kada je na stalni rad u Gračanicu došao prvi školovani ljekar. Bio je to dr. Josip Kac, koji je vodio prvu gračaničku zdravstvenu ambulantu od 1895. do 1897. godine. Od prve ambulate i dolaska prvog gračaničkog ljekara proteklo je ukupno 105 godina - više do jednog vijeka, takoreći organizovane zdravstvene zaštite na području ove opštine. Dugačak je spisak ljekara koji su duže ili kraće vrijeme radili u Gračanici. Prema službenim evidencijama Doma zdravlja, na tom spisku nalazi se 165 ljekara, od kojih 40 čini danas kadrovsku osnovu ove zdravstvene kuće. Svi oni imaju zasluga za razvoj zdravstva na ovom području, posebno u kritičnim periodima ratova, epidemija i drugih narodnih nevolja. Svaki od njih, a naročito oni koji su duže radili ili još uvijek rade u Gračanici ugradili su dio svog truda i znanja u ono što danas zovemo povoljna higijensko-zdravstvena situacija na području opštine, ono što zovemo Opšta bolnica danas. Brojno stanje, stručnost i kvalitet zdravstvenog kadra u pojedinim vremenskim periodima bio je u skladu sa ukupnim društveno-historijskim kretanjima i razvojem medicine kao nauke u posljednjih stotinu godina. U tom pogledu razlikujemo nekoliko vremenskih etapa koje ćemo posebno izdvojiti, a spisak svih ljekara koji su radili u Gračanici u tih stotinjak godina donosimo u prilogu.

1.

Od 1895. godine do kraja Prvog svjetskog rata na stalnom radu u Gračanici promijenilo se 9 ljekara. Uglavnom su se zadržavali kraće vrijeme, od jedne do 3 godine. Izuzetak su bili dr. Zaharadka i

dr. Galžinski, koji su na službi u ovom gradu proveli po pet godina. Galžinski je liječio Gračanlije u najtežem periodu, tokom Prvog svjetskog rata, kada su i mnogo veća i značajnija mjesta preživljavala ratne dane bez ljekara.

2.

U periodu između dva svjetska rata žitelje gračaničkog sreza liječili su dr. Ivo Vicko Mrčić i dr. Avdo Prohić, prvi ljekar Gračanlija. Obojica su ostali u lijepoj uspomeni ovdašnjeg stanovništva, ne samo kao liječnici, već izuzetno druželjubivi, napredno orijentisani ljudi.

3

Tokom Drugog svjetskog rata u Gračanici su službovali dr. Petar Mamontov (od 1940. do 1945) i doktorica Jolanda Raušić Oberson (od 1942. do 1945). Krajem 1942. i početkom 1943. godine, uslijed rata i drugih okolnosti, zarazne bolesti u ovom kraju uzimale su sve više maha, pa su tadašnje vlasti bile prinuđene da, uz specijalno odobrenje sa najvišeg ustaškog mjesta, angažuju i ljekare jevrejskog porijekla. U Gračanicu dolazi ljekar specijalista dr. Hinko Marić, a u Doborovce dr. Vilim Šmukler, obojica s porodicama i pomoćnim osobljem. Nisu dugo ostali na ovom području jer su morali bježati ispred pojačanih ustaških progona.

Obersonova će dočekati ulazak partizanskih jedinica u Gračanicu, 7.4.1945. godine, i jedno kratko vrijeme vršiti dužnost prvog sanitarno-zdravstvenog referenta u Komandi mjesta u Gračanici. Krajem 1945. godine odlazi iz Gračanice na novu dužnost. Doživjela je duboku starost u Zagrebu.

4

U periodu od 1945. do 1952. godine, dakle prvih 7 najtežih poslijeratnih godina, na stalnom radu u Gračanici bio je dr. Predrag Đaković, veliki humanista i organizator krupnih sanitarno-higijenskih i

zdravstvenih aktivnosti na području tadašnjeg gračaničkog sreza (liječenje sifilisa, tifusa, ušljivosti itd).

5

Nakon osnivanja Doma zdravlja, poslije 1952. godine, kadrovska situacija u zdravstvu Gračanice znatno se popravlja. Za nepunih dvadesetak godina kroz gračanički Dom zdravlja prošlo je više od 25 ljekara, koji su se, mahom, kratko zadržavali u Gračanici. Ali bilo je i onih koji su u Gračanici službovali po deset i više godina. (dr. Vera Jovanović, dr. Momčilo Bogičević, dr. Muhamed Muhamedagić), kao i onih koji su u Gračanici našli svoj drugi zavičaj. (Dr. Ante Planjar, iznenada umro 1972. godine, dr. Omer Čampara, dr. Muamer Mujčinagić, dr. Zlata i Ratko Perović itd).

Fluktuacija kadrova, posebno ljekara specijalista u gračaničkom Domu zdravlja bila je jako izražena sve dok nisu počeli pristizati domaći kadrovi: dr. Reuf Mula-bećirović, dr. Gojko Šešlak, dr. Mišo Gašić (1964), rahm. dr. Refik Hadžić (1965), dr. Abdulah Klokić (1967), dr. Rizah Delić (1968) itd. Bila su to značajna kadrovska osvježenja, ali i stabilan kadrovski oslonac za dalji razvoj Doma zdravlja i gračaničkog zdravstva uopšte.

6

Od 1972. do 1982. godine obim primarne zdravstvene zaštite na opštini Gračanica znatno se proširuje, a proširuju se i službe Doma zdravlja. Već 1973. godine primljeno je 7 ljekara: bračni par Perović-Zlata i Ratko (koji i danas rade u Domu zdravlja), zatim Božo Sekulić (službovao u Gračanici 19 godina), Nusret Prohić, domaći kadar koji je u Gračanici radio 13 godina itd.

Od 1976. godine počinju dolaziti mladi kadrovi sa fakulteta, domaći ljudi, koji uglavnom i ostaju u Gračanici: Abdulakdir Šišić, Nevzeta Kapetančić i Izet Mašić

(1976), Hamdija Čerimagić, Predrag Radvanović, Jasminka Kurtagić, Mirjana Petrović (1978), Dragan Lošić, Nenin Glušac, Advija Kovačević (1979), Nizama Helić i Mišo Tomković (1980) godine.

Poslije 1980. godine pristiže još desetak mladih ljekara sa područja Gračanice, od kojih većina i danas radi u Domu zdravlja i čini kadrovski oslonac ove zdravstvene institucije.

7

Neposredno pred izbijanje neprijateljstva, krajem aprila 1992. godine, Zdravstvena Stanica u Bosanskom Petrovom Selu raskida sve svoje veze sa Domom zdravlja u Gračanici. Većina ljekara i drugog medicinskog osoblja srpske nacionalnosti napušta Gračanicu i svoje radno mjesto i odlazi "na drugu stranu".

Prvo i najteže granatiranje i razaranje Dom zdravlja u Gračanici pretrpio je 25. maja 1992. godine. Potom je bio vrlo često na meti neprijateljske artiljerije. U teškim ratnim uslovima kad su mnogi ljekari i medicinski tehničari mobilisani u ratne jedinice i ratnu bolnicu, Dom zdravlja uspijeva da se održi kao važna ratna zdravstvena institucija i da bude na usluzi kako civilnom stanovništvu tako i pripadnicima Armije Bosne i Hercegovine. Zahvaljujući ljekarima na ratnom rasporedu u Domu zdravlja koje je predvodio ratni direktor dr. Muamer Mujčinagić, ova zdravstvena institucija je, kao važan sektor za održanje takozvanog civilnog života na ovom prostoru, u potpunosti izvršila svoju najtežu ratnu zadaću.

8.

Po naređenju tadašnjeg vojnog rukovodstva opštine (Štaba TO) ljekari Doma zdravlja Muhamed Salihbašić i Suad Zelenurović, već krajem aprila 1992. godine počinju pripreme za formiranje prve sanitetske baze za prihvatanje ranjenika. Pomaže im dr. Zijad Terzić, koji je postavljen za načelni-

ka Sanitetske službe u okviru Opštinskog štaba TO. Na to mjesto, poslije reorganizacije naših jedinica nešto kasnije doći će dr. Hamdija Čerimagić.

Prvu ekipu ratne sanitetske baze u Sokolu činili su sljedeći ljekari: Muhamed Salihbašić, Suad Zelenturović, Edin Mulačić, Zijad Terzić, Emir Softić, Murat i Vahdeta Đogić, zatim medicinski tehničari Erna Karić i Selma Šabić, te anesteziolozi Faruk Muratović i Osman Hadžić. Hirurškim timom, kao najiskusniji, rukovodio je dr. Murat Đogić. Nakon njegovog odlaska, sanitetska baza preformirana je u ratnu bolnicu. U međuvremenu, sa brčanskog ratišta dolazi dr. Fadil Pitić, specijalista-hirurg, koji će u prvo vrijeme biti načelnik bolnice, zatim glavni hirur, te pred kraj rata ponovo načelnik bolnice.

Ratna bolnica u Sokolu i njeno osoblje zauzimaju počasno mjesto u gračaničkoj ratnoj priči 1992-1995. godina.

9.

U organizaciji odbrane i otpora u Gračanici, Opštinski štab civilne zaštite (kojim je rukovodio inženjer Faruk Širbegović) odigrao je vrlo značajnu ulogu, naročito u početnoj fazi rata. Između ostalih specijalizovanih jedinica i grupa, Opštinski štab civilne zaštite u svom sastavu imao je i Opštinsku specijalizovanu je-

dinicu za pružanje prve medicinske pomoći. Tom jedinicom rukovodio je dr. Abdulkadir Šišić, član Štaba civilne zaštite za prvu medicinsku pomoć i asanaciju terena. Njegova jedinica odlikovala se hrabrošću i požrtvovanjem, ulivala je sigurnost i optimizam kad je bilo najteže.

10.

Nakon završetka rata u Bosni i Hercegovini i potpisivanja Dejtonskog sporazuma, krajem 1995. godine, počinje ubrzana obnova Doma zdravlja, kako u materijalno-tehničkom, tako i u kadrovskom pogledu. Primljeni su svi ljekari i medicinski radnici iz bivše ratne bolnice, a od 1997. godine još desetak mladih ljekara opšte prakse koji danas čine najmlađu i najpoletniju generaciju ove zdravstvene ustanove.

Ljekari koji su dolazili sa strane udarili su temelj ove djelatnosti u Gračanici, mnogi su se srodili sa ovim gradom otvorena srca, mnogi su zauvijek ostali i danas u njemu žive i rade "kao domaći". Svi oni imaju svoje mjesto u bogatom istorijatu ove institucije. Domaći kadrovi koji su počeli pristizati poslije 1964. godine stabilizuju kadrovsku situaciju u zdravstvu i zajedno sa onim "sa strane" ovu instituciju podižu do ranga Opšte bolnice i uvode je u društvo najboljih na području tuzlanske regije, pa i šire.

Dom zdravlja Gračanica: ratna slika

Spisak ljekara koji su radili u Gračanici od 1895-2000.

r.br.	Ime i prezime ljekara	Godina dolaska - odlaska
1.	Dr. Josip Katz	1885-1897.
2.	Dr. Martin Bleicher	1896-1897. i 1904-1905.
3.	Dr. Justin Karlinski	1897-1900.
4.	Dr. Oskar Hildes	1900-1904.
5.	Dr. Egon (Eugen) Zaharadka	1904-1909.
6.	Dr. Leo old Bauer	1909-1911.
7.	Dr. Dra o Palantaj	1910-1911.
8.	Dr. Lavoslav Bauer	1911-1913.
9.	Dr. Franjo Galžinski /Galzinski)	1913-1918.
10.	Dr. Ivo (Vicko) Mrčić	1918-1940.
11.	Dr. Branimir Ilić (radio u zdr. ambul. u Bos. Petr. Selu)	1932-1941.
12.	Dr. Avdo Prohić	1932-1943. i 1952-1964.
13.	Dr. Petar Mamontov	1940-1945.
14.	Dr. Jolanda Raušić Oberson	1942-1945.
15.	Dr. Predrag Đaković	1945-1952.
16.	Dr. Leman	1946-1947.
17.	Dr. Husein Šerifović	1951-1953.
18.	Dr. Ivan Hart	1952-1953.
19.	Dr. Ladislav Mlakar	1952-1955.
20.	Dr. Vera Jovanović (ambul. Bos. Petrovo Selo)	1953-1963.
21.	Dr. Rudi Josi	1955-1955.
22.	Dr. Ibrahim Eminović	1956-1958.
23.	Dr. Ivan Sretin	1957-1958.
24.	Dr. Smail Hadžiahmetović	1958-1960.
25.	Dr. Momčilo Bogičević	1958-1966.
26.	Dr. Vasilije Koštrukov	1958-1958.
27.	Dr. Anto Planjar	1958-1972.
28.	Dr. Adam Spis	1958-1961.
29.	Dr. Jovo Miljanović	1960-1961.
30.	Dr. Vladimir Martinović	1960-1961.
31.	Dr. Aleksandar Blum	1960-1961.
32.	Dr. Ivan Oštrić	1960-1961.
33.	Dr. Rasim Holučlić	1960-1963.
34.	Dr. Vjera Lapčević	1960-1963.
35.	Dr. Muhamed Muhamedagić	1962-1975.
36.	Dr. Mladen Pavlović	1962-1962.
37.	Dr. Žarko Stanić	1962-1962.
38.	Dr. Vladimir Kovačević	1962-1964.
39.	Dr. Vilko Župčić	1962-1966.
40.	Dr. Lidiya Cvjetin	1963-1963.
41.	Dr. Čedomir Lazarević	1963-1967.

42.	Dr. Gojko Šešlak	1964-1971.
43.	Dr. Mišo Gašić	1964-1975.
44.	Dr. Dušan Stošić	1964-1966.
45.	Dr. Reuf Mulabećirović	1964-1992.
46.	Dr. Mirjana Stošić	1964-1966.
47.	Dr. Refik Hadžić	1965-1996.
48.	Dr. Radmila Sladok	1966-1966.
49.	Dr. Tomo Kobia	1966-1971.
50.	Dr. Dragoslav Stanojlović	1966-1969.
51.	Dr. Miloš Raković	1966-1966.
52.	Dr. Novica Stojković	1967-1968.
53.	Dr. Abdulah Klokić	1967.
54.	Dr. Šukrija Krvavac	1967-1968.
55.	Dr. Muharem Zildžić	1968-1969.
56.	Dr. Rizah Delić	1968-1993.
57.	Dr. Čedomir Marković	1969-1970.
58.	Dr. Ibrahim Osmić	1970-1971.
59.	Dr. Muamer Mujčinagić	1970.
60.	Dr. Petar Đurković	1971-1971.
61.	Dr. Dušan Knežević	1971-1975.
62.	Dr. Omer Čampara	1971-1999.
63.	Dr. Dževad Bešlija	1971-1973.
64.	Dr. Silvije Curin	1971-1972.
65.	Dr. Dragoslav Pavlović	1971-1992.
66.	Dr. Borivoje Bogdanović	1972-1972.
67.	Dr. Antonije Miladinović	1972-1973.
68.	Dr. Božo Sekulić	1973-1992.
69.	Dr. Sabahudin Višegradanin	1973-1973.
70.	Dr. Mustafa Aganović	1973-1977.
71.	Dr. Slobodan Nogo	1973-1978.
72.	Dr. Nusret Prohić	1973-1986.
73.	Dr. Ratko Perović	1973.
74.	Dr. Zlata Perović	1973.
75.	Dr. Nada Papo	1975-1977.
76.	Dr. Nebojša Popović	1975-1979.
77.	Dr. Milica Popović	1975-1979.
78.	Dr. Besima Nurkić	1976.
79.	Dr. Abdulkadir Šišić	1976.
80.	Dr. Nevzeta Murići	1976-1992. i od 1988.
81.	Dr. Radmila Nikolić - Aganović	1976-1977.
82.	Dr. Izet Mašić	1976-1977.
83.	Dr. Hamdija Čerimagić	1978-1994.
84.	Dr. Predrag Radovanović	1978-1980.
85.	Dr. Jasminka Kurtagić	1978.
86.	Dr. Mirjana Petković	1977-1979.
87.	Dr. Nijaz Sarić	1979-1980.
88.	Dr. Dragan Lošić	1979-1992.
89.	Dr. Nenin Glušac	1979.

90.	Dr. Nermin Škrbo	1979-1980.
91.	Dr. Stojan Babić	1979-1980.
92.	Dr. Milić Lazić	1979-1983.
93.	Dr. Advija Kovačević	1979.
94.	Dr. Alosman Mašić	1980-1981.
95.	Dr. Nizama Helić	1980-1993.
96.	Dr. Muhamed Busuladžić	1980.
97.	Dr. Miro Duriš	1981-1983.
98.	Dr. Mirko Tomković	1981-1992.
99.	Dr. Jasmin Tufek	1981-1983.
100.	Dr. Burgić Nijaz	1981-1983.
101.	Dr. Azem Mašić	1982-1985.
102.	Dr. Ifeta Salihbašić	1982.
103.	Dr. Radomir Baturan	1983-1983.
104.	Dr. Mira Vasić	1982-1984.
105.	Dr. Milomir Ninković	1982-1984.
106.	Dr. Marina Ninković	1983-1984.
107.	Dr. Mira Manjak	1983-1984.
108.	Dr. Sadeta Halilović	1983-1992.
109.	Dr. Emina Suljić	1983-1985.
110.	Dr. Koviljka Samardžija	1983-1985.
111.	Dr. Mediha Tandir	1983-1985.
112.	Dr. Vlatka Ratančić	1984-1986.
113.	Dr. Radinka Čeranić	1984-1986.
114.	Dr. Safija Mašić - Žunić	1984.
115.	Dr. Zehra Karahasanović	1984.
116.	Dr. Zehra Ahmedbegović	1984-1993.
117.	Dr. Suad Zelenturović	1984.
118.	Dr. Zijad Terzić	1984.
119.	Dr. Milenko Lukić	1984-1992.
120.	Dr. Halida Basić	1984-1994.
121.	Dr. Kemija Prohić	1985-1988.
122.	Dr. Aleksandar Prpa	1985-1988.
123.	Dr. Gordan Galić	1985-1985.
124.	Dr. Munevera Šuvalić	1985.
125.	Dr. Jovica Brkić	1985-1989.
126.	Dr. Muhamed Salihbašić	1986.
127.	Dr. Nihada Mehanović	1986.
128.	Dr. Avdo Šakušić	1986-1994.
129.	Dr. Brano Trifunović	1986-1992.
130.	Dr. Zoran Blagojević	1987-1992.
131.	Dr. Zijada Bajić	1987-1993.
132.	Dr. Emir Softić	1987-1994.
133.	Dr. Suzana Tunjić	1989-1989.
134.	Dr. Radivoje Katanić	1989-1992.
135.	Dr. Ljiljana Maksimović	1989-1992.
136.	Dr. Medin Hodžić	1989.
137.	Dr. Ljubica Jeremić	1985-1992.

138.	Dr. Željko Pejović	1989-1991.
139.	Dr. Zoran Škembarević	1989-1992.
140.	Dr. Adem Alijić	1990.
141.	Dr. Brano Katanić	1990-1992.
142.	Dr. Biljana Vidić	1990.
143.	Dr. Rada Brkić	1990-1992.
144.	Dr. Adnan Burina	1990-1993.
145.	Dr. Amira Mujačić	1992-1996.
146.	Dr. Šemsudin Okanović	1992-1996.
147.	Dr. Mesud Nogić	1994-1997.
148.	Dr. Muhamed Turalić	1992.
149.	Dr. Fadil Pitić	1996.
150.	Dr. Amira Kurtović	1996.
151.	Dr. Sadika Bačinović	1996-1998.
152.	Dr. Šahzija Mrkonja	1997.
153.	Dr. Nedreta Hamzić	1996-1999.
154.	Dr. Aid Hamzić	1997.
155.	Dr. Sayed Raffat	1997.
156.	Dr. Sead Dervišević	1998.
157.	Dr. Melika Jogunčić	1998.
158.	Dr. Edvin Mulalić	1999.
159.	Dr. Hariri al Khalid	1999-1999.
160.	Dr. Elida Turkušić	1999.
161.	Dr. Nayar Muafak el Tinavi	1999.
162.	Dr. Hajro Latović	1999.
163.	Dr. Sabit Ljevica	1999.
164.	Dr. Muamera Mujčinagić	1999.
165.	Dr. Ustavdić Murisa	2000.